

NIAGARA ÁRNYÉKÁBAN

Nem mintha ennek a roppant természeti csodának hőm-pölygő, zuhanó-robaajó áradatában meglátná emberi szem a nagy víztömegek árnyékát, mely alatt nem huzódott meg még élőlény — azért mégis van a Niagarának árnyéka, amely ráveti hatalmas bélyegét az egész Niagara-félszigetre. A Niagara vizesékek egész külön világot formáltak Délontariónak ezen a istenáldotta kis darabján, melyet a kanadai természet és az észak-amerikai időjárás legjavával áldott meg a Teremtő.

A Niagara-félsziget tehát magán hordja a feledhetetlen látványt nyújtó örökség örvények jellegét, amennyiben a millárdnyi zuhogó könnyesebb esési energiájából Kanada iparközpontjává alakította ezt a gyümölcsös és veteményes kertekkel ékesített paradicsomot az emberi agyafurt elme egyik legnagyobb szövevénye a villamosság. Gyárak, gyárak után milliószámra ontják az ezernyi iparcikket és legtöbb helyütt az eget nem borítja kormos feketére a kéményerdők szomorú füstje, mert a villanymotorok a Niagara fehér szénét falják, hogy új csodájukkal ámulatba ejtsék a huszadik század alkotásain elámuló emberiségét.

A Niagara-vizesítés tehát a Niagara-félsziget rohamos fejlődésének és Keletkanada talán legnagyobb jövője vidékének az erőforrása, amely nélkül kihalnának Délontarió boldogulást ígérő gyárvárosai. De nemcsak a Niagarára büszkék a félsziget magyarjai, hanem a világon szinte páratlanul egyedülálló csatornahálózatra is, amely nemsokára oly nélkülözhetetlen összekötőkapocs fog válni a Nagy Tavak birodalmában. És ugyanekkor a Niagara félsziget mélyen belenyúlván az Egyesült Államok északi vonalába, szinte kiszámíthatatlan fontosságu forgalmi göcöntévé emelkedett a nagy szomszédállam oldalán.

De bennünket mindez csak annyiból érdekel, hogy ott, a Niagara árnyékában jónéhány ezer honfitársunk küzd a gépek segítségével a kihívott elemek ellen a megélhetésért és a boldogulásért. Azt mindenki jól tudja, hogy Torontótól a Detroit szomszédságában meghuzódó Windsorig sok helyen megüti az ember fülét a magyar szó, de azt még a keletkanadai magyarok közül is elég kevesen értékelik eléggé, hogy Magyarokanadának a jövőben való kanadai boldogulásunk szempontjából is a Niagara félsziget magyarjainak az állásfoglalása és az ottani magyar települések körülményeinek kialakulása elsőrangú fontosságu.

Eppen ezért fontos, hogy a keleti és nyugati irányban, de a Niagara félszigettől messzebb letelepült magyarok is fel-felgyeljenek arra a példaszerű társadalmi munkára, amelyet a Niagara-félsziget magyarjai kifejtettek. Mert azt ma már mindenki tudja, hogy a nikkelyárártól a pokoli hővel tüzelő csiszoló-kohóig éppenny magyar munkások az alaposságába helyezik a bizalmat, mint a Kanadát az Egyesültekkel összekötő "Ambassador-Bridge" azaz "Nagykövet-híd" építői. Azt azonban még ma is talán sokan kétségbe vonják, hogy a Niagara félszigeten a sokszor idegőrlő elkeseredéssé fajuló tragikus munkanélküliség ellenére hatalmas társadalmi építő munka folyik magyar testvéreink között.

Ennek az örvendetes jelenségnek, illetőleg a már régóta vajudó helyzet kialakulásának rugóit keresve, rá kell mutatnunk arra a tényre, hogy a magyar ipari munkásság állítólag szélesötes állásfoglalásáról egész Kanadaszerte mesterségesen terjeszték és sajnos az angol sajtó egy részében is szellőztetett tévhírek nemhogy nem felelnek meg a valóságnak, hanem csupán felfújt maszlagok, amelyeket a józan elem nem is vesz komolyan. Mert habár a magyar munkástömegek igenis szociális alapon, minden európai sallang elhagyásával óhajtják megszer-

vezni a maguk társadalmát, ha sokan talán elkeseredéssel gondolnak is egyes visszafogókra s most természetesen nagyon idegenkednek attól, hogy bárki igyekezzék a kanadai magyarság nyakába varrni valamit is azokból: nem akad talán egyetlen egy munkástestvérünk sem a veszedelmesen vörösnek elhíresztelt Niagara-félszigeten, akinek ne dobozna tisztességesen érző magyar szív a zekéje alatt.

Ugyanakkor tehát, amikor országszerte felújították a magyarság Kanadára nézve nem kívánatos tulajdonságait egyes lelketlen politikai ügynökök — ugyanakkor a szóbanforgó Niagara-félszigeti magyarság megmaradt régi, becsületes elvei mellett, amelyek révén nagyon helyesen — biztosítani kívánja a méltányos elbánást a munkaadók részéről és gondoskodni kíván magáról arra az esetre, ha betegség éri, és hozzátartozóiról halál esetére.

Vannak tehát egyszerűen működő munkás betegsegélyező egyesületeink, önképzőkörök, sőt általános tiszteletnek örvendő hitközségeink a Niagara árnyékában és minden reményünk meg lehet arra nézve, hogy amennyiben ismét megnyílnak a régóta szünetelő és a magyarság nagy részére egyenesen létkérdést jelentő munkaalkalmak, — a Niagara-félsziget lesz Magyarokanada egyik legféltettebb gyöngye, amelyre mindannyian méltán büszkék lehetünk.

AZ ANGOL MUNKÁSKORMÁNY KILENC SZÓTÖBBSÉGGEL GYŐZÖTT

A munkáskormány szénbánya törvényjavaslatát az angol parlament 280 szavazattal 271 ellenében elfogadta s így 9 szavazattal győzött a kormányt a bukástól.

Érdekes, hogy ezen a napon a liberálisok vezették az ostromot a kormány ellen és mégis ennek a pártnak egy kis csoportja, amely a szavazástól tartózkodott, — mentette meg ezzel a helyzetet, amelynek igen súlyos következményei lehetnek volna, mert valószínűleg az általános választások kiírására vezetett volna és a tengeri lezserelési konferencia további tárgyalásait is meghiúsította volna.

LÁZADOZNAK A CSEH KATONÁK

A Torontói Magyar Egyesület szíveségből beküldött angol lapokból látjuk, hogy Csehországban óriási katonai összekülvést tartanak és az Olomúci lakonyában máris olyan jelenségek játszódtak le, amelyek felettébb veszedelmesnek tezik a helyzetet. A London Telegraph szerint már ki is hirdették a veszélyeztetett területeken az ostromállapotot, ami azt jelentené, hogy komoly zendülésről van szó.

Állítólag a szovjet által titokban osztogatott rőpiratok ásták még jobban alá a cseh hadseregben úgy is közmondásosan laza fegyelmet, minek következtében már nem egy helyen megtagadta a legénység az engelmességet. A jelentések arról is számot adnak, hogy minden lakonyában őrizet alá vették a forrongó elemeket, a felbujtókat azonban még nem sikerült elfogni s így attól tartanak, hogy azok most esetleg a polgári lakosság között szitják az elégedetlenséget.

A TÚZ SASKATCHEWAN TARTOMÁNYBAN

1929-ben \$4,654,700-kárt okozott s ebben a provinciában soha még ekkora tűzkár nem volt.

HARMINCEZER SZEGÉNY KAPOTT EBÉDET BUDAPESTEN

A WINNIPEG TRIBUNE EREDETI KÁBELTÁVIRATA SZERINT EGÉSZ MAGYARORSZÁG MEGÜNNEPELTE HORTHY MIKLÓS KORMÁNYZÁSÁNAK TIZÉVES ÉVFORDULÓJÁT

A Winnipeg Tribune közép-európai tudósítója, Decker újságíró jelenti, hogy március elsején 30,000 szegénysorsu magyarnak osztottak ki ingyen ebédet, mel tő megünneplésül annak a nagy történelmi eseménynek, hogy Horthy Miklós tengerengyot 1920 március elsején Magyarország kormányzójává választották. Az ünnepi istentiszteletek után hatalmas ünnepségekkel emlékeztek meg az évfordulóról, miután egész Magyarország népe örökre hálás marad Horthy kormányzónak, hogy az országot a négy és fél hónapig garázdálkodó vörös rémuralom alól felmentette.

Megírja a Winnipeg Tribune ezenkívül még azt is, hogy a magyar gazdák és a megfontolt, nemzeti gondolkozású munkásság ellenállásának tudható be, hogy a kommunizmus nem tudott gyökeret verni Magyarországon és hogy azok az idők örökre elmúltak, amikor a városi lakosság százmérföldeket utazott egy kis élelemért, miután a vörösök gersillévesen és tökfőzelenek akarták "felhizlani" a proletárokat. Szerencsére azóta Magyarország kilábalott a rettenetes károkkal járó vörös kísérletezésből és ma már exportra is képes, annak ellenére, hogy leggadagabb magyarok területeit most mások bitorolják — jegyzi meg a Winnipeg Tribune.

A kábeljelentésből megtudtuk azt is, hogy március elsején ünnepségekkel kapcsolatban általános kegyelemben fogja a kormányzó részesítetl mindazokat, akiket a bíróság a kommunistákkal való összeféjtásuk miatt elítélt, nemkülönben Budapest közelében "Horthy Miklós Kertváros" néven kerekken egyezér munkásházat fognak építeni, hogy a dolgozó tömegeket modernül berendezett egészséges otthonokhoz juttassák.

Tizen étek benn egy indián iskolában

Északmanitóbában 400 méle- rült sirtetlenül kimenteni a lánre északra Winnipegből legett gokból s az egyik apáca akkor egy indián iskola Cross Laken. Tiz indián gyermek égett benn s az apácánőknő, aki önfeláldozó életmentési munkájának lett áldozatává. Őt apáca is égési sebeket szenvedett, de csak az egyik helyzete súlyos. A megmentett indiángyerekek közül több mint 30 erősen meghült, de remélik nem lesz komolyabb bajuk. Kutyafigatort küldtek az 55 milere fekvő Nelson Houseba orvosért és gyógyszerért, másik kutyafigatorkon pedig az indián ruhába öltöztetett sérülteket vitték a szintén 55 milere fekvő Wabordenbe, a legközelebbi vasuti állomásra s be szállították Winnipegre a St. Bonifacel kórházba.

Összesen 88 gyermeket sikerült sirtetlenül kimenteni a lánre

RUMAN CSENDELET

A román vasutakon előforduló rablások és vonatfosztogatások megállítására csendőrségi osztagokat szerveznek, amelyek úgy a vasuti állomásokon, mint a vonatokat is őrizni lesznek hivatva. A vasuti vonalak őrsét mozgó csendőrség végzi s ezenkívül polgári ruhás őrsz tagok is kíséren fogják a személy- és tehervonatokat.

RÁBAPARTI NEFELEJTS

IRTA: SOÓS ISTVÁN

(Folytatás!)

No lám, hát még ezt sem veszi el! Jól van tehát, ezzel végeztünk! — Fájdalomtól, keserűségtől reszketve, hagyta el a férfit a vendéglőt.

Künn az uccán megkérdezett egy öreg embert, nem lakik-e ittvalahol bizonyos Székelyné asszony. — Oh igen — válaszolta az öreg — odaát a Malom-ucca végén az özeveg kertésznénél, abban az alacsony házban, a Kisrába partján — miközben ujjával arra mutatott. Az idegen erre lassan a házikó felé tartott. Miközben közelébe ért, a sövényen kerített kertből vídám gyermekcsoport hallott. Be tekintett a résen, és ott egy öt évesnek látszó kis fiucsokát pillantott meg, ahogy egy macskával játszott. Mellette a padon egy öreg asszony ült és varrogott. A fiu, kinek kondor hajúja a vállát verte, úgy nézett ki, mint egy eleven angyal. Az idegen első pillanatra tudta, hogy az az ő gyermeke, bár sohasem látta. Ráismert a felesége, meg az idősebb leánya formájáról, ki a mozgósítás előtt meghalt. Szinte ösztönzerűen belépett a kertbe s nyájasan mondá a fiunak:

— Te jó kis fiu vagy. Megtudnád-e nekem mondani, hogy hívják?

— Az én nevem Gerő — mondta miközben a macskát szaladni engedte.

— Gerő? — Hísz ez az ő neve is. Mikor tehát a fiu a világra jött, a felesége még hűséggel gondolt rá. Erre nagyot sóhajtott. Majd tovább faggatta a fiut:

— Ki fia vagy kicsinyem? — A mamám-é.

— Hát a papád hol van?

— Szibériában, vagy talán már a mennyországban.

Az ember nagyot nézett majd némi szünet után így szólt.

— Te nagy fiu vagy, oszt hadd látom milyen nehéz?

A fiu feléje nyújtotta mindenkét karját, ő magasra emelte és meglóbálta, úgy hogy a gyermek hangosan kacagott örömben. Aztán leeresztette és hosszasan a szeme közé nézett, majd meg a keblére ölelte és ötször hatszor egymásután megcsókolta. Mikor a gyermeket letette, forró könnyek csordultak végig az arcán. Az egész háboru alatt soha nem sirt, de most a lelke mélyéig megindult, el-facsarodott a szíve. Elközben az öregasszony is közelebb lépett és nyájasan mondá:

— Ugy látszik az ur igen szereti a gyermekeket.

— Szeretem bír én, ezt a kis fiut meg különösen azért, mert házára hasonlít az enyémhez. Kinek a fia?

— Székely Gerőné-é, aki ilyenkor hetivásár napokon a Sörház-vendéglőben segít kiszolgálni, én meg addig vigyázok a kicsire.

— Vannak Gerőnének még más gyermekei is?

— Oh igen, két kis leánykája az egyik hét, a másik nyolc esztendő. Ezek azonban az apácákhoz járnak iskolába. Ismeri Ön Gerőné asszonyt?

— Nem ... azaz hogy ... mondá akadozva, — izenetet hoztam neki.

— Vagy úgy? Akkor talán haza hívatom.

— Ne, ne, a világért se! Inkább eljövök máskor.

Hirtelen egy gondolat ötlött az eszébe. Elővette mellényzsebéből feleségének föntemlített levelét, jegyzőkönyvéből egy tiszta borítékot, melybe azt belecusztatta és leragasztotta, miközben bizonytalan kertelessel mondá:

— Lehet, hogy mostanában nem lesz alkalom visszajönni, kérem legyen szíves ezt a levelet Székelynének átadni, ebben minden megvan írva, amit neki mondani akarok.

Az öreg asszony, kinek a furcsa öltözött ember különös viselkedése feltűnt, némi tartózkodással átvette a levelet, de asszonyi kíváncsiságából mégis megkérdezte:

— És más egyebet ne jelentsek Székelyné asszonynak?

— Hogy hívják őt?

— A levelben minden benne van; nekem mennem kell, sietős a dolgom.

Vágyó pillantást vetve a fiura, még egy csókot nyomott a homlokára, majd minden további búcsuzás vagy köszöntés nélkül kirohant a kertből, s

mint akit furiák üznek, kergetnek, ment gyorsan a Rábarparton kifelé a szabadba, amerre senkit sem látott. Lelke teljesen fel volt duvva, hangosan kezdett zokogni. Hogy is ne?

Mennyire vágyott haza azzal a halvány reménnyel, hogy felesége talán él még, s ha viszont láthatják egymást, mily boldogok lesznek! S most megtörtént a viszontlátás, de uramfia, milyen?! Az asszony látta, bizonyára fel is ismerte, de ... megtagadta őt! Bár elesett volna a harctéren, vagy meghalt volna Szibériában! Ez az a forró öhajtott haza? Az annyira sóvárgott családi kör? Nem, ő ennél egészen mást képzelt, és mást várt. No de nem is marad ám itthon, hanem megy egyenesen vissza Lengyelországba, ahol még nem szűnt meg a háboru. Ott újból beáll katonának, s megy ki a frontra. Majd ott talán belebotlik egy ágyugolyóba ...

Fáradtan, leverten jutott el késő alkonyatkor Mihályba, ahol némileg ismerős lévén, azt remélte, hogy legalább ideiglenesen talál az ő szakmájának megfelelő munkát valamelyik uraságnál. Tiszta véletlen volt, hogy amint az esthomályban a Nagyvendéglő felé tartott éjjeli szállásra, az uccán egy ur nővel találkozott, kiben egykori tárnának, Babocsay Ödön nyugalmazott polgáriskolai igazgatójának nejét ismerte föl, ki annak idején Győrött két gyermekekét keresztvitre tartotta, s most

itt éneke férjével a vidéken nyugalmában. Az ur nőt a sötétben nem is annyira az arcáról és alakjáról, mint inkább a hangjáról ismerte fel, az meg őt sem hogyan sem. Csak miután néhány szóval a vendéglő iránt érdeklődött, kérdezte meg tőle:

— Tulajdonképpen kihez van szerencsém?

— Nézzem meg közelebbről, nagyságos komaasszony, vagy talán annyira megváltoztam, hogy már rám sem ismer? Székely Gerő vagyok Győrből, illetve Muszkaországban.

— Egék Ura! — csapta össze kezét az ur nő — Isten hozott kedves Gerő, no de ki hitte volna, hogy te még életben légy?

Teljesen megváltoztál arcban, természetben, egész külsődben. Szinte alig hiszem, hogy te vagy Fogadni mernék, hogy még a feleséged sem ismer meg. Vagy már voltál nála?

— Igen, voltam, ma délután Kapuvárról. Megismert az első pillanatra, de úgy látszik nem akar ismerni, szégyenli magát miattam, hogy így levagyok züllve, rongyolódva. Egyébként úgy hallok, van is neki más!

— No de ember! Gerő! mi jut eszedbe? Ugyan ki lovalt, ki bujtogatott fel feleséged ellen? Te igazán nem is tudod, micsoda angyal jó asszony ő. De most már ne menj a vendéglőbe, hanem gyere hozzánk szállásra, ott zavartalanul beszélhetünk.

A férjem ugyan ma reggel Sopronba utazott, de valószínű, hogy még ma este megérkezik. Mennyire fog örülni az

ilyen soha többé nem várt vendégnek!

Ezzel elvezette a jövevényt lakására. Ez ott lázas ingerültséggel igyekezett futtatni elmondani, ami vele Győrbe érkezése óta tegnap és ma történt. A tanár felesége, bár időnként beszédébe vágott, nagyjában hagyta őt magát kibeszélni, szíve minden keserűségét kiönteni. De azután elébe állott s szél tében hosszában iparkodott neki mindent kimagyarázni.

— Hát te szegény, szerencsétlen flótás — mondotta neki — te bizony sok-sok kilométernyire tévúton jársz, s igazán szükséges, hogy valaki utba igazítson. Mert először is nem minden hadi őzvegy éda, kicsipartógó, hűtlen, mint azok a száználomraméltó, nyomorult teremtsék, akik asszonyi mivoltukról megfeledkezve, szegényt, gyálázatot hoztak önmagukra és családjukra. Ezeknek száma, Isten nek hálá, legalább itt a Rábarparton közben elenyésző. A legnagyobb rész kifogástalanul, mondhatnám azt is, hogy hőiesen tartotta magát. Áldozatkészségben talán még a férjeken is túltettek, akik harcoltak, küzdöttek a fronton. Sajnos a jósohasem olyan szembetűnő mint a rossz. És ezek közé a hőslétkü asszonyok közé tartozik a te derék Annád. Már mikor nálunk szolgált, mint csatlós, mielőtt elvetted, sokszor mondogattam, hogy ez képes lesz valamikor egy férfi boldoggá tenni. És ebben az hiszem igazat adsz, mert föl